

Iată însemnarea lui de închinare ⁴³

сїю патрахїл сѣткєрї г(о)с(о)жда маргїта кѣ с(кѣ)тїн ГС[чєкїц(а)] за а . . (?)
Δ(ς)ш[ε] сїм(н)шн(а) кєк(о)Δ(а).

Este vorba de un patrafir dat mănăstirii Sucevița de Marghita doamna pentru sufletul lui Simion Moghilă voevod.

Patrafirul este din atlas roșu brodat cu aur, argint și felurite mătăsuri. Roșul atlasului precum și aurul domină. În sine, este o lucrare frumoasă, deși nu se poate asemăna cu cele din vremea lui Ștefan cel Mare. Cel care a lucrat, a vrut să dea ceva cât mai bun; i-a lipsit însă măiestria, dacă nu și o oarecare tehnică.

Pe vremuri, patrafirul era mai bogat. Urme de fire rupte sau uneori și cite o sfoară subțire la cite o aureolă (de pildă la Sf. Mihail sau la Sf. Atanasie) dovedesc că a fost împodobit cîndva cu mărgăritare.

În ce privește sfinții arhieriei, fiecare se află sub un fel de boltă argintie și aurie rezemată pe doi stilpi de aur, iar pe lingă ei plutesc stele de aur. Deasupra fiecărui baldachin se înalță vrejuri.

Hristos arhieru, încoronat, binecuvintează cu amîndouă mîinile. Se vede numai bustul lui, înconjurat de bustul celor doi arhangheli mai sus amintiți. Deasupra baldachinului lui Hristos se văd două capete înaripate de îngeri.

Maica Domnului cu haină albastră și mantie aurie s-a sculat de pe un scaun auriu cu o pernă verde. Apleacă ușor capul, făcînd cu mîna dreaptă semn că se supune. Arhanghelul Gavriil parcă salută cu un gest de binecuvîntare. Haina îi este cafeniu deschis (poate datorită soarelui care a șters vopselele) iar îmbrăcămintea lui este de aur.

Sf. Climent purtînd o cunună de argint are brațele întinse în cruce, mîna stîngă ținînd evanghelia. Are sacos și omofor. Rotocoale cu cruci împodobesc sacosul lui, ca și la ceilalți.

Papa Silvestru are coroana de aur, evanghelie, sacos și omofor. Sf. Ioan Gură de Aur (?) e înfățișat cu evanghelie, felon (polistavrion), nebederniță și omofor. Tot așa și Sf. Vasile.

Sf. Atanasie și Chiril au cite o coroană de aur și de argint, evanghelia, omoforul iar sacosul celui dintîi este roșu pe cînd al celui alt este verde.

Sf. Nicolae are capul neacoperit, pe cînd Sf. Spiridon poartă o scufie. Amîndoi au felon, evanghelie, omofor și nebederniță.

Papa Grigore și Grigore Bogoslov, Cuvîntătorul de Dumnezeu, arată cam la fel, — tot cu capul neacoperit — evanghelie și un omofor cu cruci verzi (papa Grigore) sau negre (Teologul). Cel dintîi e îmbrăcat cu un sacos argintiu, pe cînd al doilea are unul verde.

Credem că acest patrafir a fost lucrat după un model grecesc (cf. rрθ: Grigore Teologul, în loc de Bogoslov).

Chenarul de jos (a) a cuprinde foi verzi de lujeri argintii și aurii ⁴⁴.

⁴³ La cabinetul de stampe al Academiei R.P.R. (Stampe III 7768 și 7747) am găsit două fotografii bune ale patrafirului, făcute într-o vreme cînd era în mult mai bună stare. Cu ajutorul lor întregim între paranteze [] părțile din inscripție care nu se mai citesc astăzi. Ele mi au făcut dovada că patrafirul a fost cîndva înstrăinat de la mănăstirea Sucevița. (Despre el vezi și O. Tafrali, *Les peintures du monastère de Sucevița et son trésor*, în *Mélanges Ch. Diehl*, II, Paris, 1930, p. 213—214 și planșa XIX—2 și același, *Le monastère de Sucevița. Architecture, peinture, trésor*, în *Arta și Arheologia*, Iași, 1933. Direcția Monumentelor Istorice și Mitropolia Moldovei au încuviințat în mai 1960 ca acest odor să fie înapoiat muzeului mănăstirii Sucevița unde s-a și adus.

⁴⁴ Ne pare rău că nu avem nicio fotografie pentru a însoți descrierea patrafirului. Adăugăm însă că el amintește întrucîtva, datorită felului cum arată arhieriei și firidele